

Załącznik do Uchwały Nr L/699/2014
Rady Powiatu Łódzkiego Wschodniego
z dnia 23 października 2014 r.

Powiatowy Program Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Łódzkim Wschodnim na lata 2015 – 2021

Wrzesień 2014 r.

Spis treści

<i>Wstęp</i>	3
I. Niepełnosprawność – informacje ogólne	4
II. Niepełnosprawność w Powiecie Łódzkim Wschodnim – diagnoza	5
1. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	5
2. Ośrodki Pomocy Społecznej	8
3. Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód	9
4. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy	11
5. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Koluszkach	13
6. Warsztat Terapii Zajęciowej	14
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Łódzkim Wschodnim	14
8. Środowiskowy Dom Samopomocy	17
9. Domy Pomocy Społecznej	17
III. Analiza SWOT	18
1. Mocne strony	18
2. Słabe strony	19
3. Szanse	19
4. Zagrożenia	19
IV. Adresaci programu	20
V. Realizatorzy programu	20
VI. Cele główne i szczegółowe	20
VII. Kontrola i monitorowanie realizacji programu	24
VIII. Źródła finansowania planowanych celów	24
IX. Oczekiwane efekty	24

Wstęp

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 121 poz. 721 z późn. zm.) jednym z zadań powiatu jest opracowanie i realizacja powiatowych programów na rzecz osób niepełnosprawnych zgodnych z powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych. Programy te, powinny odpowiadać najistotniejszym potrzebom osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, a także przestrzeganiu praw osób niepełnosprawnych.

Podstawę opracowania programu stanowi Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych opracowana na lata 2014 – 2020, przyjęta uchwałą Rady Powiatu Łódzkiego Wschodniego z dnia 27 grudnia 2013r. Dodatkowo do opracowania niniejszego programu wykorzystane zostały informacje dotyczące osób niepełnosprawnych m. in. z Urzędów Stanu Cywilnego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Powiatowego Urzędu Pracy Łódź – Wschód, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Ośrodków Pomocy Społecznej funkcjonujących w gminach na terenie Powiatu.

Uzyskane dane są podstawą do opracowania Programu Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Łódzkim Wschodnim na lata 2015 – 2021 stanowiąc tym samym, uporządkowany zbiór celów tworzących system wsparcia osób niepełnosprawnych w Powiecie Łódzkim Wschodnim. Określone cele będą realizowane w różnym czasie, a sam program będzie wyznacznikiem kierunków działań dla wszystkich instytucji biorących udział w jego realizacji, tworząc podstawę dla poszczególnych podmiotów do opracowania szczegółowych programów i projektów.

Środki finansowe na realizację celów pochodzić będą z budżetu powiatu, gmin oraz ze środków rządowych, pozarządowych, funduszy celowych i unijnych, a także sponsorów, czy udziału własnego beneficjentów.

Pracę nad opracowaniem Programu Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Łódzkim Wschodnim w latach 2015 – 2021 zakończono w miesiącu wrześniu 2014 r.

I. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ – INFORMACJE OGÓLNE

Niepełnosprawność wymaga wieloaspektowego systemu wsparcia, stwarzającego osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom możliwość skorzystania z efektywnej pomocy.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej nie definiuje pojęcia niepełnosprawności, zapewnia jednak w art. 32 ust. 2 prawo do niedyskryminacji określając, tym samym, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych **niepełnosprawność została określona jako trwała lub okresowa niezdolność do wypełnienia ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodując niezdolność do pracy.**

Wspomniana ustawa określa trzy stopnie niepełnosprawności, na podstawie których Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności orzeka, przyznając wnioskodawcom n/w stopnie:

- 1) znaczny stopień niepełnosprawności,
- 2) umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- 3) lekki stopień niepełnosprawności.

Do celów uzyskania świadczeń rentowych zastosowanie ma ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 z późn. zm.), w myśl której, na podstawie art. 12, określa się:

- 1) osobę niezdolną do pracy i samodzielnej egzystencji,
- 2) osobę całkowicie niezdolną do pracy,
- 3) osobę częściowo niezdolną do pracy.

Przy czym zachowanie zdolności do pracy w warunkach określonych w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie stanowi przeszkody do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy.

Poza tym w systemie polskiego prawa istnieje orzecznictwo o niezdolności do pracy:

- 1) w gospodarstwie rolnym, które reguluje ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 1403 z późn. zm.),
- 2) dla służb mundurowych, które reguluje ustawa z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 101 poz. 648 z późn. zm.), ustawa z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 666 z późn. zm.), ustawa z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 667 z późn. zm.).

Niepełnosprawność jest nie tylko rezultatem uszkodzenia ciała lub choroby, ale także wynikiem barier ekonomicznych, fizycznych i społecznych, które osoby niepełnosprawne napotykają w środowisku społecznym. Ważne jest więc podejmowanie działań, które w myśl Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej art. 32 ust. 2 – skierowane będą na przeciwdziałanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych i zjawisk sprzyjających ich wykluczeniu i marginalizacji.

II NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ W POWIECIE ŁÓDZKIM WSCHODNIM – DIAGNOZA

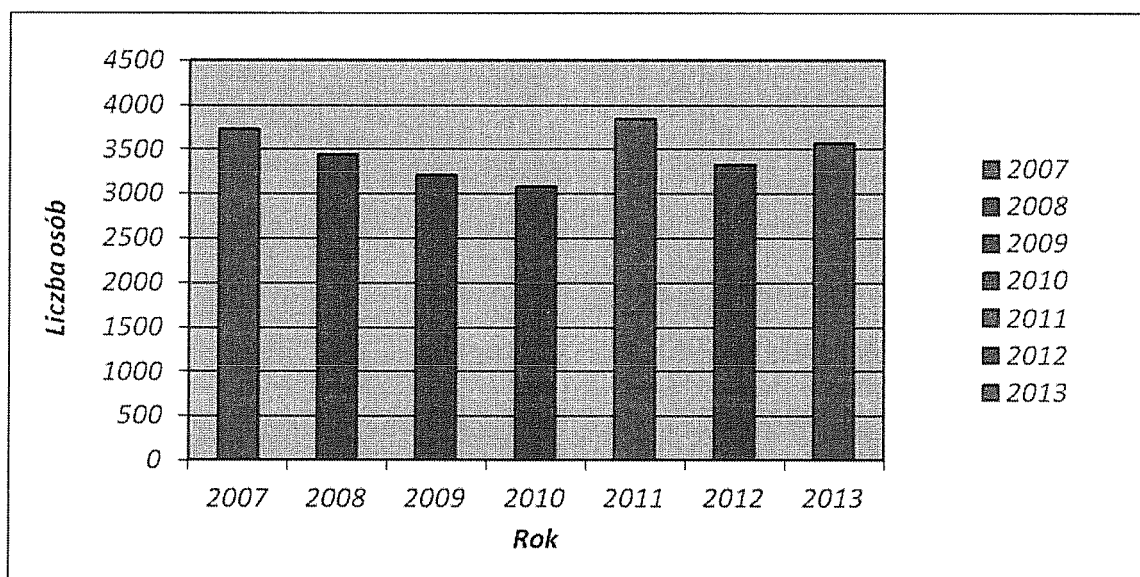
1. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

(obsługuje mieszkańców Powiatu Łódzkiego Wschodniego i Powiatu Zgierskiego na podstawie postanowienia Wojewody Łódzkiego)

Liczba osób orzekanych w ciągu ostatnich 7 lat podlegała ciągłym zmianom. W 2013 r. w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydano 3 579 orzeczeń, z czego 29% – 1 040 osób stanowili mieszkańcy Powiatu Łódzkiego Wschodniego, a 71 % mieszkańcy Powiatu Zgierskiego – 2 539 osób.

Liczbę wydanych orzeczeń w poszczególnych latach obrazuje wykres nr 1.

Wykres nr 1. Liczba wydanych orzeczeń dla mieszkańców Powiatu Zgierskiego i Powiatu Łódzkiego Wschodniego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności PŁW.

Poza ustaleniem niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności skład orzekający podczas komisji orzekającej określa ulgi i uprawnienia, z jakich osoba niepełnosprawna może skorzystać m.in.:

- 1) szkolenia, zatrudnienie w zakładach pracy chronionej,
- 2) możliwość korzystania z rehabilitacji,
- 3) możliwość korzystania z pomocy społecznej,
- 4) zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, i sprzęt rehabilitacyjny,
- 5) uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej,
- 6) korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia,
- 7) możliwość otrzymania karty parkingowej (od dnia 1 lipca 2014 roku – zadanie realizowane przez powiatowe zespoły).

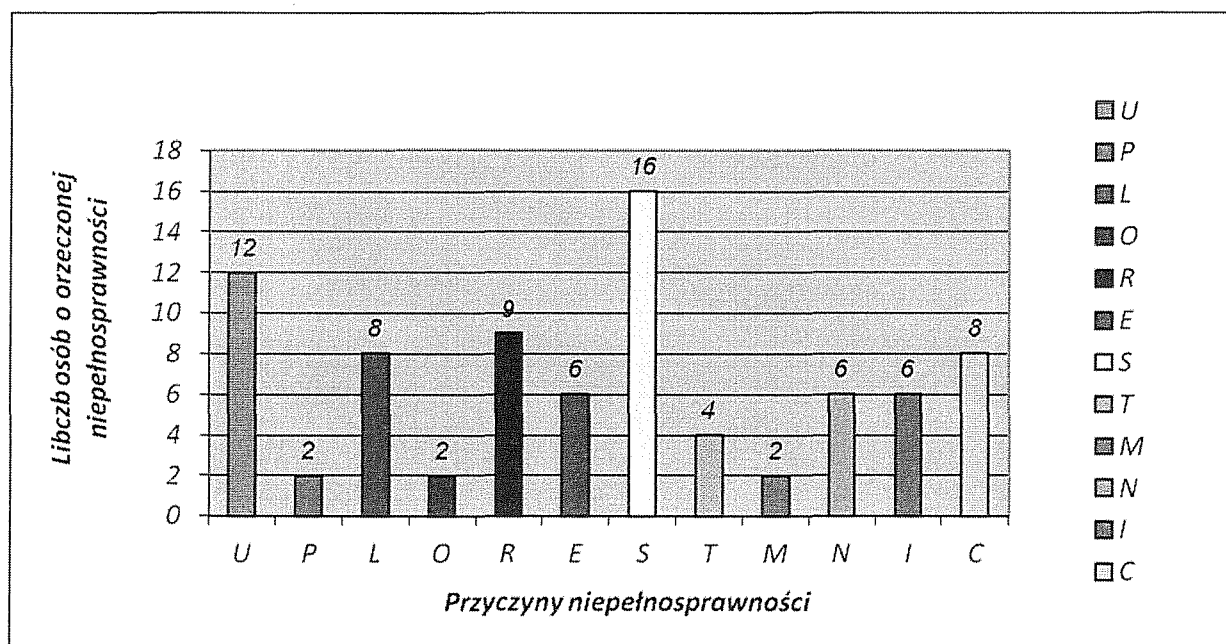
Przy ocenie stopnia niepełnosprawności bierze się pod uwagę:

- 1) wcześniejsze orzeczenie lekarskie,
- 2) wiek, płeć, wykształcenie,
- 3) zawód, posiadane kwalifikacje wnioskodawcy, także wcześniejsze zatrudnienie, warunki pracy, jak i możliwości dalszego zatrudnienia, całkowitego lub częściowego przywrócenia zdolności do pracy.

Z danych uzyskanych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności najwięcej orzeczeń wydanych dla dzieci w 2013r. było w przedziale wiekowym 8 – 16 lat, 34 dzieci, natomiast najmniej dla dzieci w wieku 0 – 3 lat i w wieku 4 – 7 lat. Liczba ta, wynosiła odpowiednio 23 i 24 orzeczenia.

Łącznie w 2013r. wydano orzeczenia dla 81 dzieci, wśród nich dominuje płeć męska – 52 dzieci.

Wykres nr 2. Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci (osoby przed 16 rokiem życia) na dzień 31.12.2013r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności PŁW.

Objaśnienie symboli niepełnosprawności:

01 – U	Upośledzenia umysłowe
02 – P	Choroby psychiczne
03 – L	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu
04 – O	Choroby narządu wzroku
05 – R	Upośledzenia narządu ruchu
06 – E	Epilepsja
07 – S	Choroby układu oddechowego i krążenia

08 – T	<i>Choroby układu pokarmowego</i>
09 – M	<i>Choroby układu moczowo - płciowego</i>
10 – N	<i>Choroby neurologiczne</i>
11 – I	<i>Inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego</i>
12 – C	<i>Całościowe zaburzenia rozwojowe</i>

*Najwięcej orzeczeń wśród **osób dorosłych** w 2013r. wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności dotyczyło umiarkowanego stopnia niepełnosprawności – 443 orzeczenia, mniej – bo 261 orzeczeń lekkiego stopnia niepełnosprawności. Pozostała część, to osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 182 wydanych orzeczeń.*

Przedział wiekowy osób najczęściej otrzymujących orzeczenie to wiek 41 – 60 lat, 430 osób. O wiele mniej orzekanych osób to osoby z przedziału wiekowego 16 – 25, 82 osoby.

Większa część orzekanych osób pozostaje bez pracy. Spośród 886 osób orzekanych pochodzących z Powiatu Łódzkiego Wschodniego w 2013r. 733 osoby nie posiadały zatrudnienia.

Dodatkowo częściej orzeczenia otrzymują mężczyźni – 487 mężczyzn, kobiet jest mniej – 399.

Wykształcenie wśród osób orzekanych:

- 1) podstawowe – 243 osoby,*
- 2) zasadnicze – 287 osób,*
- 3) średnie – 252 osób.*
- 4) pozostała część, to osoby nie posiadające wykształcenia – 35 osób i osoby z wyższym wykształceniem – 72 osoby.*

Tabela nr 1. Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności, wieku, płci, wykształcenia i zatrudnienia (osoby powyżej 16 roku życia) na dzień 31.12.2013 r.

Symbol niepełnosprawności	Przyczyny niepełnosprawności	Stopień niepełnosprawności				Wiek				Płeć		Wykształcenie					Zatrudnienie	
		znaczny	umiarkowany	lekki	razem	16 - 25	26 - 40	41 - 60	60 i więcej	K	M	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	Tak	Nie
01 – U	Upośledzenia umysłowe	10	9	5	24	17	3	2	2	9	15	7	11	6	0	0	1	23
02 – P	Choroby psychiczne	30	60	26	116	11	19	62	24	61	55	2	27	31	42	14	17	99
03 – L	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	5	61	13	79	4	2	26	47	29	50	4	23	19	28	5	15	64
04 – O	Choroby narządu wzroku	9	16	19	44	4	8	16	16	23	21	2	11	17	11	3	4	40
05 – R	Upośledzenia narządu ruchu	85	182	129	396	17	42	220	117	186	210	16	106	131	106	37	84	312
06 – E	Epilepsja	0	10	7	17	6	4	7	0	6	11	0	5	7	5	0	2	15
07 – S	Choroby układu oddechowego i krążenia	17	59	33	109	3	8	58	40	38	71	3	33	46	22	5	15	94
08 – T	choroby układu pokarmowego	4	8	6	18	4	0	10	4	9	9	0	7	6	5	0	3	15
09 – M	Choroby układu moczowo - płciowego	4	4	0	8	0	2	3	3	4	4	0	3	2	3	0	0	8
10 – N	Choroby neurologiczne	15	20	15	50	9	7	20	14	19	31	0	11	14	20	5	6	44
11 – I	Inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	3	12	8	23	7	6	5	5	15	8	1	6	4	10	2	5	18
12 – C	Całościowe zaburzenia rozwojowe	0	2	0	2	0	1	1	0	0	2	0	0	1	0	1	1	1
Razem		182	443	261	886	82	102	430	272	399	487	35	243	284	252	72	153	733

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności PŁW.

2. Ośrodki Pomocy Społecznej

W Powiecie Łódzkim Wschodnim funkcjonuje 6 ośrodków pomocy społecznej. Osoby korzystające ze wsparcia i pomocy ośrodków stanowią 5% ogółu ludności Powiatu Łódzkiego Wschodniego.

Wśród nich najczęściej osobom niepełnosprawnym udzielały wsparcia i pomocy gminy: Koluszki i Tuszyn, najmniej gminy: Nowosolna i Brójce – tabela nr 2.

Tabela nr 2. Przyczyny korzystania ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w roku 2013.

<i>Miasto/ Gmina</i>	<i>Powód wsparcia</i>	<i>2013r. Liczba rodzin</i>
m. Tuszyn	Ubóstwo	242
	Bezrobocie	330
	Niepełnosprawność	203
	Długotrwała choroba	171
	Razem	946
m. g. Koluszki	Ubóstwo	511
	Bezrobocie	384
	Niepełnosprawność	176
	Długotrwała choroba	254
	Razem	1 325
m. Rzgów	Ubóstwo	50
	Bezrobocie	127
	Niepełnosprawność	114
	Długotrwała choroba	134
	Razem	425
g. Andrespol	Ubóstwo	232
	Bezrobocie	183
	Niepełnosprawność	114
	Długotrwała choroba	137
	Razem	666
g. Nowosolna	Ubóstwo	63
	Bezrobocie	53
	Niepełnosprawność	41
	Długotrwała choroba	15
	Razem	172
g. Brójce	Ubóstwo	38
	Bezrobocie	30
	Niepełnosprawność	57
	Długotrwała choroba	21
	Razem	146
Razem Powiat Łódzki Wschodni		3680

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej PŁW.

Pomoc udzielana przez gminy opiera się głównie na realizacji najważniejszych zadań tj.:

- 1) zapewnienie osobie niepełnosprawnej usług opiekuńczych,*
- 2) opieka nad przewlekle chorymi osobami niepełnosprawnymi,*
- 3) przyznawanie i wypłacanie zasiłków, pomocy rzeczowej oraz pomocy w naturze,*
- 4) przyznawanie pomocy na usamodzielnienie się, wypłacanie zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie się,*
- 5) pokrycie kosztów związanych ze świadczeniami zdrowotnymi,*
- 6) udzielenie osobom niepełnosprawnym uzyskującym sprzęt ortopedyczny lub środki pomocnicze za pełną lub częściową odpłatnością, pomocy finansowej ze środków gminnych,*
- 7) prowadzenie domów środowiskowych, świetlic,*
- 8) współpraca z organizacjami pozarządowymi, związkami wyznaniowymi oraz pracodawcami w kwestii opracowania rozwiązań służących osobom niepełnosprawnym.*

3. Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód

Aktywizacja zawodowa jest jednym z elementów procesu rehabilitacyjnego osób niepełnosprawnych. Ma na celu przygotowanie osób niepełnosprawnych do uzyskania zatrudnienia i wykonywania pracy, dzieje się to poprzez:

- 1) zatrudnienie osoby niepełnosprawnej lub podjęcie przez nią samodzielnej działalności gospodarczej,*
- 2) wspieranie osób niepełnosprawnych będących w zatrudnieniu (dotyczy to szczególnie początkowego okresu zatrudnienia),*
- 3) poradnictwo zawodowe oparte na ocenie zawodowej zdolności do pracy osób niepełnosprawnych,*
- 4) doskonalenie i przekwalifikowanie zawodowe, dotyczące nabycia przez osoby niepełnosprawne odpowiednich kwalifikacji zawodowych.*

*Według danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy na dzień 31 grudnia 2013 r. w Powiecie Łódzkim Wschodnim **ogółem** zarejestrowanych było 3 475 bezrobotnych, co stanowi 5% ogółu mieszkańców Powiatu Łódzkiego Wschodniego.*

Wśród bezrobotnych 7% – 238 osób stanowią osoby niepełnosprawne. Najwięcej osób niepełnosprawnych bezrobotnych jest z lekkim stopniem niepełnosprawności – 164 osób, najmniej ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 2 osoby.

Wśród poszukujących pracy najwięcej osób jest z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 15 osób, najmniej ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 3 osoby.

W odniesieniu do wykształcenia, wśród osób niepełnosprawnych dominują osoby bezrobotne, jak i poszukujące pracy z niskim wykształceniem tj. wykształceniem zawodowym zasadniczym, gimnazjalnym i poniżej. Odpowiednio 80 osób i 81 osób – bezrobotnych, 12 osób i 9 osób – poszukujących pracy.

Tabela nr 3. Osoby niepełnosprawne według płci na dzień 31.12.2013 r.

Miasto/ Gmina	Bezrobotni		Poszukujący pracy	
	Ogółem	w tym kobiety	Ogółem	w tym kobiety
m. g. Tuszyn	38	9	0	0
m.g. Koluszki	76	37	8	2
m. g. Rzgów	41	12	1	0
g. Andrespol	55	15	5	1
g. Nowosolna	18	6	2	0
g. Brójce	10	4	8	2
Razem	238	83	24	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy Łódź – Wschód.

Tabela nr 4. Osoby niepełnosprawne według stopnia niepełnosprawności na dzień 31.12.2013 r.

Miasto/ Gmina	Bezrobotni			Poszukujący pracy		
	Znaczny	Umiarkowany	Lekki	Znaczny	Umiarkowany	Lekki
m. g. Tuszyn	1	11	26	0	0	0
m. g. Koluszki	0	19	57	1	3	4
m. g. Rzgów	1	11	29	0	1	0
g. Andrespol	0	20	35	1	3	1
g. Nowosolna	0	8	10	0	2	0
g. Brójce	0	3	7	1	6	1
Razem	2	72	164	3	15	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy Łódź – Wschód.

Tabela nr 5. Osoby niepełnosprawne według wykształcenia na dzień 31.12.2013 r.

Miasto/ Gmina	Bezrobotni (i poszukujący pracy)				
	Wyższe, licencjat	Średnie (zawodowe i policealne)	Ogólne	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjum i poniżej
m. Tuszyn	4 (0)	7 (0)	6 (0)	12 (0)	9 (0)
m. g. Koluszki	4 (0)	17 (2)	5 (0)	29 (5)	21 (1)
m. Rzgów	0 (0)	5 (0)	4 (0)	17 (1)	15 (0)
g. Andrespol	2 (1)	10 (0)	7 (0)	15 (2)	21 (2)
g. Nowosolna	1 (0)	2 (0)	0 (0)	5 (0)	10 (2)
g. Brójce	0 (0)	2 (0)	1 (0)	2 (4)	5 (4)
Razem	11 (1)	43 (2)	23 (0)	80 (12)	81 (9)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy Łódź – Wschód.

W 2013 r. Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód otrzymał z Państwowego Funduszu Rehabilitacyjnego Osób Niepełnosprawnych dotację na utworzenie miejsc pracy i rozpoczęcie działalności gospodarczej – tabela nr 7.

Tabela nr 7. Dofinansowanie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód finansowanych ze środków PFRON.

Rodzaj zadania	2013	
	Liczba osób	Kwota w złotych
Utworzenie nowych miejsc pracy – koszt wyposażenia	5	169 648
Refundacja wynagrodzeń i składek	0	0
ZUS	0	0
Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej	1	30 000
Razem rehabilitacja zawodowa	6	199 648

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy Łódź–Wschód.

Z możliwości dofinansowania utworzenia nowych miejsc pracy skorzystało 5 osób niepełnosprawnych. Tylko jedna z dotacji dotyczyła dofinansowania rozpoczęcia działalności gospodarczej.

4. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Koluszkach obejmuje kształceniem dzieci i młodzież niepełnosprawną, niedostosowaną społecznie oraz wymagającą specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

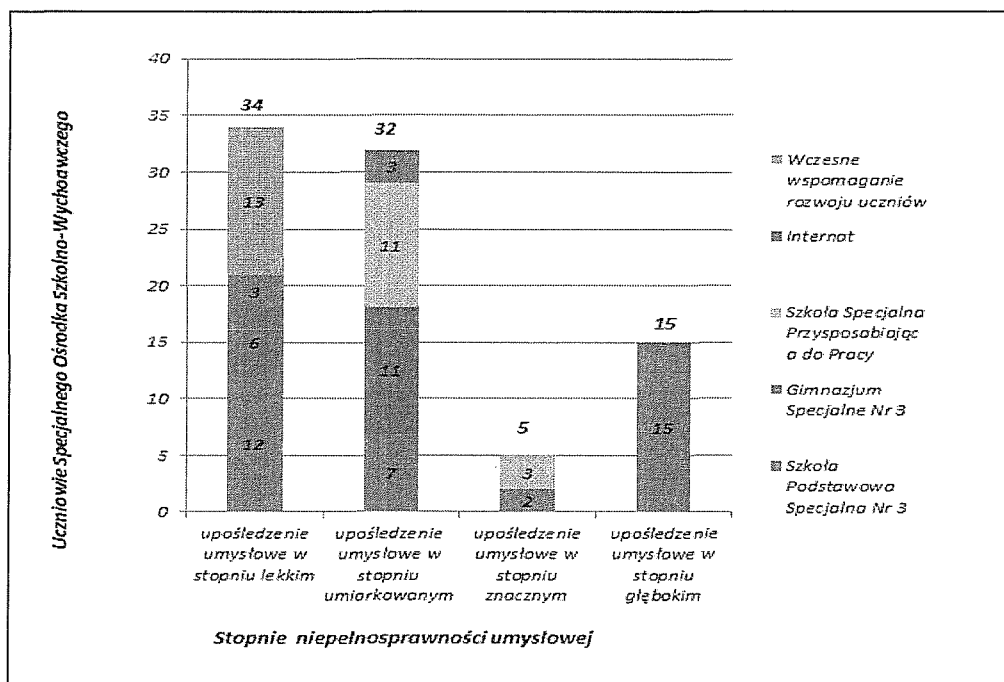
W ramach ośrodka funkcjonują:

- 1) Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 3,
- 2) Gimnazjum Specjalne Nr 3,
- 3) Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy,
- 4) Wczesne wspomaganie rozwoju uczniów,
- 5) Internat.

Głównym celem Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego jest przygotowanie do życia w integracji ze społeczeństwem poprzez:

- 1) osiągnięcie możliwie wszechstronnego rozwoju uczniów w dostępnym im zakresie,
- 2) przygotowanie uczniów do uzyskania kwalifikacji zawodowych.

Wykres nr 3. Liczba uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w roku szkolnym 2013/ 2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Koluszkach.

W 2013 r. z pomocy Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego skorzystało 67 dzieci. Są to dzieci z orzecznym upośledzeniem umysłowym, wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w nauce, czy w przygotowaniu do pracy.

Dodatkowo dla dzieci poniżej 6 roku życia (nie dłużej jednak niż do ukończenia 10 roku życia) prowadzone są zajęcia z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju.

Zakres wczesnego wspomagania rozwoju obejmuje:

- 1) rozwój motoryczny,
- 2) stymulację polisensoryczną,
- 3) rozwój mowy i języka,
- 4) orientację i poruszanie się w przestrzeni,
- 5) usprawnianie widzenia,
- 6) słuch,
- 7) umiejętność samoobsługi,
- 8) funkcjonowanie w środowisku.

Zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju prowadzone są przez nauczycieli posiadających odpowiednie kwalifikacje (np. psycholog, logopeda, itp.), tworząc w szkołach i placówkach zespół wczesnego wspomagania. Pracę zespołu koordynuje dyrektor szkoły, przy której zespół został zorganizowany.

Przy Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Koluszkach działa Stowarzyszenie Rodzin Dzieci Specjalnej Troski, które zrzesza rodziców i ich niepełnosprawne dzieci, służąc wsparciem, radą i pomocą.

5. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Koluszkach

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Koluszkach stanowi integralną część systemu oświaty, świadcząc pomoc psychologiczno – pedagogiczną dzieciom od urodzenia aż do rozpoczęcia nauki w szkole, a także uczniom wszystkich szkół w powiecie.

Tabela nr 9: Liczba osób objętych opieką w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Koluszkach.

Rodzaj wydanego orzeczenia dla dzieci	2013r.				
	dzieci w wieku przedszkolnym	uczniowie szkół podstawowych	uczniowie gimnazjum	uczniowie szkół ponadpod./ponadgim.	ogółem
niedosłyszających i słabo słyszących	x	x	x	x	x
niewidomych i słabo widzących	x	x	x	x	x
z niepełnosprawnością ruchową	4	1	1	x	6
z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	6	5	4	x	15
z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym	x	4	3	x	7
z autyzmem	x	x	x	x	x
z zaburzeniami sprzężonymi	3	x	1	x	5
zagrożonych niedostosowaniem społecznym	x	x	2	x	2
niedostosowanych społecznie	x	x	x	x	x
z zaburzeniami zachowania	x	x	x	x	x
zagrożonych uzależnieniem	x	x	x	x	x
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim (zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze)	1	2	x	1	4
z potrzebą indywidualnego nauczania/ indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego	7	25	19	2	53
odmowne	x	x	x	x	x
uchylające	x	x	x	x	x
po odwołaniu do KO	x	x	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Koluszkach.

Główne przyczyny leczenia dzieci w koluszkowskiej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej to: niepełnosprawność ruchowa, dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym i głębokim, ze schorzeniami sprzężonymi oraz dzieci niedostosowane społecznie. Łącznie z porad w poradni w 2013 roku skorzystało 92 dzieci.

W Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Koluszkach dominują orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania oraz rocznego przygotowania przedszkolnego, z którego skorzystało 53 dzieci.

6. Warsztat Terapii Zajęciowej

Warsztat jest placówką pobytu dziennego. Rehabilitacja uczestników warsztatu odbywa się zgodnie z indywidualnym programem przygotowanym przez pracowników warsztatu na podstawie zaleceń Rady Programowej.

Program rehabilitacji zawiera w szczególności:

- 1) zakres i formy terapii,*
- 2) zakres i metody nauki umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,*
- 3) metody opanowania czynności przysposabiających do pracy,*
- 4) formy rehabilitacji psychologicznej i społecznej,*
- 5) formy współpracy z rodziną lub opiekunami,*
- 6) osoby odpowiedzialne za realizację programu rehabilitacji,*
- 7) planowane efekty rehabilitacji.*

Zgłoszenie kandydatów na uczestników warsztatu dokonuje się bezpośrednio przez samych zainteresowanych lub ich rodziców, opiekunów prawnych, czy też inne jednostki i organizacje zajmujące się osobami niepełnosprawnymi.

Na terenie Powiatu Łódzkiego Wschodniego działa jeden Warsztat Terapii Zajęciowej obejmujący terapię zajęciową 45 osób niepełnosprawnych (32 osoby z terenu Powiatu Łódzkiego Wschodniego i 13 osób z terenu Powiatu Tomaszowskiego). Jednostką prowadzącą Warsztat Terapii Zajęciowej jest Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Razem” w Koluszkach.

Terapia zajęciowa prowadzona jest w dziewięciu pracowniach:

- 1) metaloplastycznej,*
- 2) gospodarczej z elementami stolarskimi,*
- 3) ogólnorozwojowej z elementami plastycznymi,*
- 4) krawieckiej z elementami rytmiczno – muzycznymi,*
- 5) plastycznej z elementami przystosowania do samodzielnego życia,*
- 6) rękodzieła z elementami gospodarstwa domowego,*
- 7) plastycznej ze specjalizacją witrażu i innych technik zdobniczych,*
- 8) muzycznej,*
- 9) kulinarnej.*

7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Łódzkim Wschodnim

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, działając w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zajmuje się zadaniami związanymi z rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych, w ramach której realizowane jest:

- 1) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;*
- 2) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;*
- 3) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;*

- 4) dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej;
 5) dofinansowanie tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika.

Tabela nr 8. Dofinansowanie zadań Powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

<i>Rodzaj zadania</i>	2013		
	<i>liczba złożonych wniosków</i>	<i>liczba osób, które otrzymały dofinansowanie</i>	<i>kwota złotych</i>
<i>Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych</i>	221	78	87.377,00
<i>Dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego</i>	172	143	191.734,36
<i>Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych</i>	x	x	x
<i>w tym: bariery architektoniczne</i>	x	x	x
<i>Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki</i>	x	x	x
<i>Dofinansowanie kosztów działalności WTZ</i>	x	x	604.800,00
<i>Dofinansowanie tłumacza języka migowego</i>	1	1	360,00
<i>Razem rehabilitacja społeczna</i>	394	222	884.271,36

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie PŁW.

W 2013 r. z pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie skorzystały 222 osoby niepełnosprawne. Najwięcej osób otrzymało dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego – 143 osoby niepełnosprawne (łącznie kwota dofinansowania 191.734,36 zł). O połowę mniej środków wydatkowano na dofinansowanie wyjazdów na turnus rehabilitacyjny dla 78 osób niepełnosprawnych, w łącznej kwocie 87.377,00 zł.

W roku 2013 r. po raz pierwszy zostało zrealizowane zadanie w zakresie tłumacza języka migowego. Z tego dofinansowania skorzystała tylko 1 osoba, koszt dofinansowania 360,00 zł – tabela nr 8.

Ogółem na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej wydatkowano kwotę 884.271,36 zł.

Programy realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest realizatorem pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” współfinansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Głównym celem programu „Aktywny Samorząd” jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym oraz dostępu do edukacji (moduł I i moduł II) poprzez świadczenie:

- 1) pomocy w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- 2) pomocy w zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem,
- 3) pomocy w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- 4) pomocy w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- 5) dofinansowania szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu komputerowego i oprogramowania lub urządzeń lekarskich albo brajlowskich,
- 6) pomocy w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- 7) pomocy w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- 8) pomocy w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- 9) pomocy w utrzymaniu aktywności zawodowej osoby niepełnosprawnej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

W ramach modułu II osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie lub refundację kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym. O pomoc wnioskować mogą osoby niepełnosprawne posiadające znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, będące studentami uczelni wyższych, uczniami szkół policealnych, jak również mające otwarty przewód doktorski poza studiami doktoranckimi.

Powiatowe Centrum jest realizatorem projektu pn. „Doby wybór – Lepsza przyszłość” realizowanego w ramach Poddziałania 7.1.2 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Udział w projekcie mogą wziąć:

- 1) osoby usamodzielniające się (wychowankowie z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo wychowawczych),
- 2) osoby niepełnosprawne,
- 3) cudzoziemcy o statusie uchodźcy.

Głównym celem tego projektu jest umożliwienie podopiecznym – uczestnikom projektu, aktywnego uczestnictwa w środowisku lokalnym, społecznym i zawodowym, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, podniesienie lub zdobycie kwalifikacji zawodowych, które w przyszłości ułatwią podjęcie samodzielnego życia oraz osiągnięcie niezależności finansowej.

Dodatkowo w 2013 r Powiat Łódzki Wschodni realizował „Program wyrównywania różnic między regionami” współfinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w obszarach:

- 1) likwidacja barier w zakładach opieki zdrowotnej, urzędach i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania,
- 2) likwidacja barier transportowych,
- 3) dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych,
- 4) finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

8. Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy w Justynowie jest ośrodkiem przeznaczonym dla 25 osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych intelektualnie, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu i zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy w życiu codziennym, środowisku rodzinnym i społecznym w zakresie:

- 1) aktywizacji,*
- 2) rehabilitacji,*
- 3) integracji społecznej.*

Podstawowym celem Środowiskowego Domu Samopomocy jest:

- 1) zwiększenie zakresu samodzielności i niezależności w codziennym funkcjonowaniu,*
- 2) działanie mobilizujące,*
- 3) pobudzenie wyobraźni,*
- 4) przeciwdziałanie nudzie i braku zajęcia,*
- 5) przeciwdziałanie samotności środowiskowej,*
- 6) usprawnienie dłoni,*
- 7) pobudzenie poczucia własnej wartości,*
- 8) poprawa koordynacji wzrokowo – ruchowej,*
- 9) motywacja do podjęcia własnej inicjatywy,*
- 10) nauka odreagowania negatywnych emocji,*
- 11) odsunięcie myśli związanych z chorobą i problemami,*
- 12) rozwijanie myślenia konkretno – wyobraźniowego i abstrakcyjnego,*
- 13) zapobieganie rozwojowi i likwidacja następstw procesów patologicznych.*

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Justynowie prowadzona jest terapia w zakresie:

- 1) psychoterapii,*
- 2) zajęć plastycznych, technicznych, muzyczno – ruchowych, manualnych, kulinarnych, sportowych i rekreacyjnych, gospodarczych i ogrodniczych, relaksacyjnych, integracyjnych, kulinarnych,*
- 3) treningu higienicznego.*

9. Domy Pomocy Społecznej

Na terenie Powiatu funkcjonują trzy domy pomocy społecznej w Koluszkach, w Lisowicach i Wiśniowej Górze:

- 1) Dom Pomocy Społecznej w Koluszkach dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych z chorobą Alzheimera działający przy Stowarzyszeniu Serc Jezusa i Maryi w Koluszkach jest przeznaczony dla 16 osób w podeszłym wieku i 30 osób przewlekle somatycznie chorych. W 2013r. w obu domach umieszczonych było 39 mieszkańców.*
- 2) Dom Pomocy Społecznej w Lisowicach dla niepełnosprawnych intelektualnie kobiet posiada 59 miejsc statutowych. W roku 2013r. umieszczonych było 61 mieszkanek.*
- 3) Dom Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze dla osób przewlekle psychicznie chorych posiada 133 miejsca statutowe. W 2013r. umieszczonych było 135 osób.*

Domy pomocy społecznej świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nich przebywających. Standard obowiązujących, podstawowych usług świadczonych przez domy pomocy społecznej określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012r. poz. 964).

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego kosztu utrzymania, ustalonego przez dyrektora domu i starostę, ogłoszonego w wojewódzkim Dzienniku Urzędowym, nie później niż do 31 marca każdego roku.

III. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest podstawowym narzędziem zarządzania strategicznego. Jej nazwa pochodzi od pierwszych liter angielskich wyrazów:

- 1) strenghts – siły, atuty;*
- 2) weaknesses – słabości;*
- 3) opportunities – szanse, okazje;*
- 4) threats – zagrożenia.*

Istotnym elementem diagnozy jest analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia osoby niepełnosprawnej na terenie Powiatu Łódzkiego Wschodniego.

Analizę SWOT w tym zakresie zawiera poniższe zestawienie.

1. Mocne strony:

- 1) funkcjonowanie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,*
- 2) współpraca z Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności realizującym zadania na rzecz mieszkańców Powiatu Łódzkiego Wschodniego,*
- 3) dostępność infrastrukturalna pomocy społecznej,*
- 4) funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej,*
- 5) funkcjonowanie Domów Pomocy Społecznej,*
- 6) funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy,*
- 7) funkcjonowanie Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,*
- 8) funkcjonowanie Punktu Interwencji Kryzysowej*
- 9) doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz osób niepełnosprawnych,*
- 10) dobre rozeznanie środowiska lokalnego – diagnoza,*
- 11) podejmowanie licznych działań zapobiegających dysfunkcji osób niepełnosprawnych i ich rodzin (rehabilitacja, konsultacje psychologiczne, kursy dla osób niepełnosprawnych, staże, wycieczki itp.),*
- 12) realizacja licznych projektów socjalnych,*
- 13) dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych świadczonych dla osób niepełnosprawnych*
- 14) udzielanie dofinansowania do wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne,*
- 15) dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych na podstawie odrębnych przepisów,*
- 16) udzielanie dofinansowań do sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych,*
- 17) udzielanie dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowanie się i technicznych,*
- 18) prowadzenie działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych,*
- 19) pozyskiwanie środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej.*

2. Słabe strony:

- 1) bariery architektoniczne w miejscach użyteczności publicznej,*
- 2) mała ilość zakładów pracy chronionej,*
- 3) brak mieszkań chronionych,*
- 4) brak bazy danych o formach pomocy,*

- 5) brak rozwiniętego stałego wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 6) zbyt mała liczba miejsc pracy dla osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności,
- 7) ograniczona wysokość środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- 8) brak danych o liczbie osób niepełnosprawnych faktycznie potrzebujących pomocy i wsparcia,
- 9) brak Zakładów Aktywizacji Zawodowej,
- 10) zbyt mała liczba warsztatów terapii zajęciowej,
- 11) ograniczony dostęp do wizyty u lekarza specjalisty,
- 12) wysokie koszty leczenia, przy niskich dochodach osób niepełnosprawnych,
- 13) mała aktywność rodzin w obszarze samoorganizacji "grup wsparcia" lub „grup samopomocowych”,
- 14) bierność, bezradność i postawy roszczeniowe wśród osób niepełnosprawnych,
- 15) brak placówek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych,
- 16) niski poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych.

3. Szanse:

- 1) akceptacja i zrozumienie potrzeb osób niepełnosprawnych,
- 2) upowszechnienie pozytywnych postaw społecznych wśród osób z problemem niepełnosprawności,
- 3) możliwość korzystania z funduszy Unii Europejskiej,
- 4) wzrost poziomu wykształcenia wśród osób niepełnosprawnych,
- 5) zwiększony dostęp do informacji,
- 6) rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 7) pozyskanie środków finansowych ze źródeł poza budżetowych,
- 8) współpraca powiatu z gminami,
- 9) aktywizacja osób niepełnosprawnych,
- 10) możliwość wykorzystania lokalnych mediów do informowania o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych.

4. Zagrożenia:

- 1) brak wystarczających środków na realizację zadań,
- 2) niestabilne uregulowania prawne i finansowe,
- 3) brak zachęt systemowych dla inwestorów,
- 4) niedostateczna wiedza wśród pracodawców w zakresie korzyści wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- 5) skomplikowane procedury pozyskiwania środków unijnych,
- 6) ograniczony dostęp do specjalistów,
- 7) wzrost postaw roszczeniowych wobec instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 8) wypalenie zawodowe wśród kadry pracującej z osobami niepełnosprawnymi,
- 9) brak badań w zakresie ilości potrzeb i jakości życia osób niepełnosprawnych w powiecie.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu są osoby niepełnosprawne zamieszkałe na terenie Powiatu Łódzkiego Wschodniego potrzebujące wsparcia instytucjonalnego w celu prawidłowego funkcjonowania w swoim środowisku lokalnym.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Starostwo Powiatowe w Łodzi
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
3. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
4. Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód
5. Domy Pomocy Społecznej
6. Szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez powiat
7. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
8. Warsztat Terapii Zajęciowej
9. Instytucje kulturalne
10. Organizacje pozarządowe
11. Zakłady opieki zdrowotnej
12. Placówki leczniczo – opiekuńczo
13. Pozostali partnerzy działający na rzecz osób niepełnosprawnych

VI. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE

Cel główny 1

Wspieranie działań na rzecz zapobiegania niepełnosprawności.

Cele szczegółowe:

1. Poszerzenie wiedzy mieszkańców powiatu w zakresie przyczyn niepełnosprawności.
2. Prowadzenie działań dotyczących profilaktyki i promocji zdrowia poprzez:
 - 1) promocję zdrowego sposobu odżywiania,
 - 2) promocję zdrowego stylu życia opartego na aktywności fizycznej,
 - 3) propagowanie ograniczenia palenia tytoniu oraz spożycia alkoholu,
 - 4) uświadomienie szkodliwości przyjmowania narkotyków, środków odurzających i innych substancji psychoaktywnych,
 - 5) objęcie szczególną opieką kobiet w ciąży i osób z grup ryzyka,
 - 6) inne programy promocji zdrowia.
3. Wspieranie i promowanie działań na rzecz wczesnej interwencji w zapobieganiu niepełnosprawności u dzieci.
4. Prowadzenie kampanii informacyjnych i profilaktycznych dotyczących niepełnosprawności.
5. Opracowanie gminnych/miejskich programów działań na rzecz zdrowego stylu życia.
6. Propagowanie budowy ścieżek rowerowych na terenie powiatu.

Wskaźniki:

1. Liczba inicjatyw w gminie/ mieście dotyczących promowania zdrowego stylu życia i przeciwdziałania niepełnosprawności.
2. Liczba ścieżek rowerowych w powiecie.
3. Liczba opracowanych gminnych/ miejskich programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych.
4. Liczba szkoleń dla personelu medycznego/ opiekuńczego w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi.
5. Zwiększenie dostępności do systematycznej i specjalistycznej opieki medycznej osób niepełnosprawnych.

Termin realizacji

2015 – 2021 rok

Cel główny 2

Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywizacji zawodowej.

Cele szczegółowe:

1. Rozszerzenie ofert poradnictwa zawodowego i psychologicznego w zakresie kształtowania u osób niepełnosprawnych aktywnych postaw na rynku pracy.
2. Udzielenie osobom niepełnosprawnym pomocy w wejściu na rynek pracy poprzez warsztaty, kursy, szkolenia.
3. Promocja metod aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych finansowanych z środków PFRON.
4. Zainteresowanie pracodawców preferencyjnymi formami zatrudnienia.
5. Organizowanie przystosowanych stanowisk pracy zgodnie z potrzebami osób niepełnosprawnych oraz stworzenie preferencji dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne.
6. Wspomaganie zatrudnienia chronionego przez Zakłady Pracy Chronionej.
7. Inspirowanie i wspieranie prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej.
8. Promowanie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych w tym telepracy i e-pracy.
9. Wspieranie osób niepełnosprawnych poprzez ustalenie asystenta osoby niepełnosprawnej.
10. Wspieranie działalności warsztatów terapii zajęciowej (np. zwiększenie liczby uczestników).

Termin realizacji:

2015 – 2021 rok

Wskaźniki:

1. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy.
2. Liczba osób niepełnosprawnych zaewidencjonowanych w PUP, jako bezrobotni lub poszukujący pracy znajdujący zatrudnienie.
3. Liczba osób niepełnosprawnych skierowanych na kursy zawodowe, szkolenia.
4. Liczba zgłoszeń o podjęciu działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne.
5. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z poradnictwa zawodowego i psychologicznego.
6. Liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w Zakładach Pracy Chronionej.
7. Liczba przystosowanych stanowisk pracy.
8. Liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej (np. zwiększenie liczby uczestników warsztatów, poszerzenie infrastruktury).
9. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na rehabilitację zawodową.

Cel główny 3

Zwiększenie aktywnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, kulturalnym, edukacyjnym.

Cele szczegółowe:

1. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w życiu kulturalnym, turystyce, rekreacji i sporcie.
2. Stworzenie oferty rekreacyjnej dla dzieci niepełnosprawnych np. place zabaw, ogródki itp.
3. Organizowanie imprez integracyjnych z udziałem osób niepełnosprawnych.

4. *Wspieranie udziału osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych.*
5. *Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.*
6. *Podjęcie działań mających na celu zapewnienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej możliwości korzystania w pełni z nauki (w publicznych i niepublicznych placówkach oświatowo – wychowawczych).*
7. *Propagowanie i wspieranie działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku.*
8. *Podnoszenie kwalifikacji kadry pedagogicznej w pracy z dziećmi niepełnosprawnymi.*
9. *Wyposażenie placówek w niezbędny sprzęt i materiały.*
10. *Popularyzacja rozwoju publicznego transportu zbiorowego uwzględniającego potrzeby osób niepełnosprawnych.*
11. *Popularyzacja poradnictwa indywidualnego, dotyczącego kierunków i form kształcenia, we współpracy z poradnią psychologiczno – pedagogiczną.*
12. *Promowanie osiągnięć i sukcesów osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego.*
13. *Współinicjowanie form spędzania czasu wolnego przez rodziny z osobą niepełnosprawną.*
14. *Wspieranie działań na rzecz rozwoju umiejętności społecznych osób niepełnosprawnych, w tym w zakresie komunikacji społecznej.*

Termin realizacji:

2015 – 2021 rok

Wskaźniki:

1. *Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie do wyjazdu na turnus rehabilitacyjny.*
2. *Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.*
3. *Liczba imprez integracyjnych, kulturalnych, społecznych dostosowanych do udziału w nich osób niepełnosprawnych.*
4. *Liczba placówek oświatowych, w których powołano grupy lub klasy integracyjne.*
5. *Liczba osób korzystających ze szkolenia dot. podnoszenia kwalifikacji kadry pedagogicznej z zakresu niepełnosprawności.*
6. *Liczba dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, uczącej się w szkołach specjalnych.*
7. *Wysokość środków finansowych przeznaczona na rehabilitację poziomu społecznego.*

Cel główny 4:

Podniesienie poziomu rehabilitacji oraz usług medycznych prowadzonych dla osób niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe:

1. *Wspieranie działań dotyczących szybkiego dostępu do opieki specjalistów.*
2. *Podjęcie działań nakierowanych na kompleksowość i utrzymanie ciągłości usług rehabilitacyjnych.*
3. *Skrócenie czasu oczekiwania na rehabilitację prowadzoną dla osób niepełnosprawnych.*
4. *Inicjowanie i organizowanie prowadzenia rehabilitacji osób niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, przy udziale lokalnych instytucji oraz organizacji pozarządowych.*
5. *Wczesne diagnozowanie deficytów rozwojowych i problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży.*
6. *Wspieranie realizacji programów i projektów na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.*

Termin realizacji:

2018 – 2021 rok

Wskaźniki:

1. Liczba programów i projektów na rzecz rehabilitacji osób niepełnosprawnych.
2. Liczba placówek świadczących usługi rehabilitacyjne w gminach/miastach.
3. Liczba osób niepełnosprawnych, którym świadczone usługi rehabilitacyjne.
4. Wysokość środków otrzymanych na realizację programów celowych.

Cel główny 5:

Likwidacja barier architektonicznych.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do placówek medycznych w gminie/ mieście poprzez inicjowanie likwidacji barier architektonicznych.
2. Zwiększenie ilości miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych.
3. Zainstalowanie dodatkowych ławek wzdłuż chodników dla pieszych, czy przy budynkach użyteczności publicznej (urzędach, przychodniach, instytucjach orzekających o niepełnosprawności, instytucjach prowadzących rehabilitację, w miejscach rekreacyjnych).
4. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych u osób indywidualnych.

Termin realizacji:

2015 – 2021 rok

Wskaźniki:

1. Liczba nowych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych,
2. Liczba planowanych i zakupionych ławek,
3. Liczba osób korzystających z dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych.
4. Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań związanych z likwidacją barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu osób niepełnosprawnych.

Cel główny 6:

Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez system pomocy społecznej.

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom kompleksowej pomocy, obejmującej wsparcie w zakresie rzeczowym, finansowym i psychologicznym.
2. Podniesienie kwalifikacji i umiejętności pracowników placówek pomocowych.
3. Wspieranie programów usamodzielnienia osób niepełnosprawnych.
4. Podjęcie działań zmierzających do rozwoju pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.
5. Podejmowanie działań w zakresie zmniejszania obszarów biedy, wykluczenia i patologii społecznej, stanowiących jedne z przyczyn niepełnosprawności u dzieci.
6. Podejmowanie działań w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.
7. Zwiększenie dostępności do tłumacza języka migowego.

8. *Wspieranie rozwoju usług asystenta osoby niepełnosprawnej.*
9. *Rozwój poradnictwa psychologicznego i terapeutycznego dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.*

Termin realizacji:

2017 – 2021 rok

Wskaźniki:

1. *Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z poszczególnych form pomocy społecznej.*
2. *Liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z tłumacza języka migowego.*
3. *Liczba osób niepełnosprawnych, którym przydzielono asystenta osoby niepełnosprawnej.*

VII. KONTROLA I MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

W terminie sprawozdawczym każdego roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przedstawi Radzie Powiatu roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu programu wspierania osób niepełnosprawnych w Powiecie Łódzkim Wschodnim.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PLANOWANYCH CELÓW

Program wspierania osób niepełnosprawnych w Powiecie Łódzkim Wschodnim na lata 2015 – 2021 finansowany będzie ze środków rządowych, samorządowych, funduszy Unii Europejskiej oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Dodatkowe źródła finansów pochodzić będą z dotacji i grantów uzyskanych w konkursach na poszczególne programy, ze środków fundacji i organizacji pozarządowych oraz ze sponsoringu i udziału własnego beneficjentów.

IX. OCZEKIWANE EFEKTY

Oczekiwanym efektem realizacji programu będzie poszerzenie dostępu osób niepełnosprawnych do życia społecznego, kulturalnego i politycznego, poprzez ukierunkowanie działań na aktywizację zawodową i społeczną oraz edukację osób niepełnosprawnych.

Kolejną ważną kwestią będzie stworzenie funkcjonalnego i dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych kompleksowego, środowiskowego systemu wsparcia.

Za istotny efekt realizacji programu działań na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych przyjmuje się skoordynowanie i usprawnienie przepływu informacji kierowanych do osób niepełnosprawnych.

Wskazane do realizacji cele szczegółowe zawierają przede wszystkim działania profilaktyczne i wspierające. Należy podkreślić, że pomagając osobom niepełnosprawnym przyczyniamy się do rozwoju i wzmacniania więzi w całej społeczności, dlatego tak ważne jest by osoby niepełnosprawne były otoczone opieką. Dzięki nim zmieniać się będą relacje panujące w rodzinie, w społeczeństwie, a osoby niepełnosprawne będą traktowane tak, jak na to zasługują.